ADVIES VAN DE COMMISSIE

van 30 november 1995

aan de Belgische Regering met betrekking tot drie ontwerpen van besluit betreffende de bevrachting in het vervoer met binnenvaartuigen

(95/532/EG)

Overeenkomstig artikel 1 van Beschikking van de Raad van 21 maart 1962 houdende vaststelling van een procedure voor het voorafgaande onderzoek en overleg omtrent bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen welke door de Lid-Staten op het gebied van het vervoer worden overwogen [1], als gewijzigd bij Beschikking 73/402/EEG [2], heeft de Belgische Regering de Commissie bij brief van 28 maart 1995 in kennis gesteld van drie ontwerpen van besluit met betrekking tot het vervoer van droge vracht met binnenvaartuigen. Het eerste ontwerp-besluit betreft de binnenlandse scheepvaart en bepaalt de modaliteiten van tussenkomst van de Dienst voor regeling der binnenvaart in de totstandkoming van bevrachtingsovereenkomsten en van de prijzen en voorwaarden waaraan deze bevrachtingsovereenkomsten dienen te beantwoorden, het tweede ontwerp-besluit betreft de reglementering van de grensoverschrijdende transporten naar Frankrijk en Nederland per binnenvaartuig en het derde ontwerp-besluit betreft de vaststelling van voorwaarden waaronder de schepen die gebruikt worden voor het vervoer van eigen goederen vrijgesteld zijn van de tussenkomst van de Dienst voor regeling der binnenvaart.

De Commissie heeft de brief van de Belgische Regering ontvangen op 3 april 1995. De Commissie heeft bij schrijven van 21 april 1995 de Belgische Regering om aanvullende informatie verzocht. Het antwoord daarop is op 8 juni 1995 door de Commissie ontvangen en op 30 juni heeft een vergadering met vertegenwoordigers van de Belgische Regering plaatsgevonden.

Krachtens artikel 2 van de genoemde beschikking van de Raad brengt de Commissie het volgende advies uit :

1. De Commissie heeft eerst het ontwerp-besluit betreffende het binnenlandse vervoer en het ontwerp-besluit betreffende de grensoverschrijdende transporten naar Frankrijk en Nederland bestudeerd.

   Zij stelt vast dat het ontwerp-besluit betreffende het binnenlandse vervoer, hoewel het het bestaande bevrachtingsstelsel in stand houdt, een aantal elementen daarin wijzigt teneinde een iets betere aanpassing aan de marktomstandigheden mogelijk te maken. Zo kan een verlader nu een vaartuig dat niet voldoet aan de technische eisen of een vervoerder waarover hij in het verleden niet tevreden was, weigeren.

   Sommige transporten mogen vrij worden bevracht op voorwaarde dat dergelijke overeenkomsten worden onderworpen aan het visum van de Dienst voor regeling der binnenvaart. De Commissaris van het vrachtencomité kan besluiten tot uitbreiding met bijkomende goederencategorieën of soorten bevrachtingen.

   Het bestaande beurtrolstelsel staat in beginsel slechts bevrachting voor enkele reizen toe, maar in het ontwerp-besluit wordt voorzien in de mogelijkheid bevrachtingen voor niet meer dan vijf opeenvolgende reizen alsmede verhuringen op termijn van niet meer dan twee maanden toe te staan. De Belgische Regering zal na het inwerkingtreden van de voorgelegde besluiten de algemene modaliteiten vaststellen die moeten worden toegepast voor meer dan vijf opeenvolgende reizen, voor verhuringen op termijn van meer dan twee maanden en voor tonnagecontracten. Voor tonnagecontracten bepaalt het ontwerp-besluit verder dat zij geheel of gedeeltelijk buiten het beurtrolstelsel mogen worden afgesloten en dat bij een gedeeltelijke vrijstelling deze ten minste 30 % van de te vervoeren hoeveelheid dient te bedragen.

[1] PB nr. 23 van 3. 4. 1962, blz. 720/62.
[2] PB nr. L 347 van 17. 12. 1973, blz. 48.

Wat betreft de prijzen en vervoersvoorwaarden voorziet het ontwerp-besluit in het instellen van een algemeen stelsel van zogeheten referentietarieven, bij het vaststellen van de modaliteiten waarvan het vrachtencomité, samengesteld uit vertegenwoordigers van de overheid en van de betrokken sector, als raadgevend comité optreedt. Inzake tarieven en vervoersvoorwaarden heeft de minister het laatste woord. Er is voorzien in mogelijkheden om af te wijken van het referentiestelsel, onder voorwaarden die de overheid later nog zal vaststellen.

Het ontwerp-besluit houdende reglementering van de grensoverschrijdende transporten naar Frankrijk en Nederland per binnenvaartuig bepaalt dat voor deze vervoersroutes de bevrachtingsregimes, onder dezelfde voorwaarden als voorzien in het besluit betreffende binnenlands vervoer, respectievelijk worden gehandhaafd dan wel ingesteld. Derhalve zal het door de particulieren beheerde beurtlijststelsel voor het verkeer van België naar Nederland verdwijnen.

2. Uit een economisch oogpunt is de Commissie van mening dat de invoering van een nieuw verplicht bevrachtingsstelsel voor het verkeer van België naar Nederland geen belemmering mag vormen voor de liberalisering van het vervoer over de binnenwateren, waarop wordt aangedrongen in het voorstel voor een richtlijn van de Raad van 23 mei 1995 houdende voorschriften inzake bevrachting en prijsvorming in de sector nationaal en internationaal goederenvervoer over de binnenwateren in de Gemeenschap [1]. Zij heeft dit aspect reeds onderstreept in haar advies van 12 juni 1995 aan de Nederlandse Regering met betrekking tot een ontwerp van tijdelijke wet vrachtverdeling Noord-Zuid-vervoer met binnenschepen [2].

Een dergelijk systeem kan alleen in overweging worden genomen als wordt gegarandeerd dat het betrokken marktsegment binnen een werkelijk beperkte termijn zal overgaan tot een definitief stelsel van vrije concurrentie. De Commissie, die zich weliswaar bewust is van de voorgenomen uitbreiding van de bevrachting volgens toerbeurtstelsels tot andere bestemmingen, verheugt zich over de in het overwogen bevrachtingsstelsel voor het binnenlandse vervoer en voor het vervoer naar Frankrijk en België vervatte aanzet tot liberalisering en versterking van de concurrentiepositie van het beroepsvervoer met binnenschepen ; zij neemt eveneens nota van het tijdelijke karakter van het overwogen besluit voor het vervoer naar deze twee Lid-Staten. De definitieve beëindiging van het bevrachtingsstelsel, die in het ontwerp-besluit met ingang van 1 januari 2000 is voorzien, is verenigbaar met de doelstellingen inzake liberalisering van de markt voor de binnenvaart welke de Commissie in het genoemde voorstel voor een richtlijn heeft aanbevolen, en kan in overeenstemming worden gebracht met het tijdschema voor liberalisering van deze markt dat in twee andere Lid-Staten wordt overwogen.

3. De Commissie merkt evenwel op dat, met betrekking tot het verkeer naar Frankrijk en Nederland, waarvoor geldt dat wijzigingen van de voorwaarden onder de bevoegdheid van de minister van Verkeerswezen vallen, het ontwerp-besluit de verplichting tot bevrachting volgens het toerbeurtstelsel als algemene regel stelt, terwijl de elementen die een liberalisering inhouden alleen maar als afwijking daarop gelden. Teneinde betere garanties in te bouwen voor de overgang van het betrokken marktsegment tot het tijdstip dat voor de afschaffing van het stelsel is gepland, beveelt de Commissie de Belgische Regering aan het ontwerp-besluit zodanig te wijzigen dat daarin in de eerste plaats als algemeen beginsel de liberalisering van de betrokken binnenvaartmarkt wordt gesteld en vervolgens regels voor het voorgenomen bevrachtingsstelsel worden gegeven die als afwijking op dit beginsel gelden voor een periode die tot 1 januari 2000 is beperkt.

4. Teneinde zo goed mogelijk te garanderen dat binnen de gestelde termijn daadwerkelijk tot een stelsel van vrije concurrentie wordt overgegaan, verzoekt de Commissie de Belgische Regering de volgende wijzigingen in de ontwerp-besluiten betreffende het binnenlands verkeer en het verkeer naar Frankrijk en Nederland aan te brengen :

— Overeenkomstig artikel 23 van het ontwerp-besluit betreffende de binnenlandse scheepvaart kunnen tonnagecontracten geheel of gedeeltelijk worden vrijgesteld van de toepassing van de bevrachtingsregeling, overeenkomstig algemene modaliteiten

[1] COM(95) 199 van 23. 5. 1995.
[2] PB nr. L 134 van 20. 6. 1995.

die de Belgische overheid voor dergelijke contracten binnen een jaar na inwerkingtreding van dit besluit zal vaststellen. De Commissie herhaalt dat in haar voorstel voor een richtlijn van de Raad van 23 mei 1995 houdende voorschriften inzake bevrachting en prijsvorming in de sector nationaal en internationaal goederenvervoer over de binnenwateren in de Gemeenschap, die een geleidelijke liberalisering van de binnenvaart inhoudt, tonnagecontracten buiten de toerbeurtsystemen worden aanbevolen als een eerste stap van deze liberalisatie. De Commissie vraagt de Belgische overheid dan ook hiermee rekening te houden bij het opstellen van de genoemde algemene modaliteiten en verzoekt haar inzage vooraf te geven in de overwogen bepalingen.

— Artikel 22 van datzelfde ontwerp-besluit bepaalt dat de algemene bevrachtingsmodaliteiten betreffende verhuringen op termijn voor een duur van meer dan twee maanden eveneens later zullen worden vastgesteld. De Commissie vraagt de Belgische overheid bij het opstellen van deze algemene modaliteiten eveneens rekening te houden met de doelstellingen van het genoemde voorstel voor een richtlijn en verzoekt haar inzage vooraf te geven in de overwogen bepalingen op het gebied van verhuringen op termijn.

— Het ontwerp-besluit houdende reglementering van de grensoverschrijdende transporten naar Frankrijk en Nederland per binnenvaartuig houdt op van kracht te zijn op 1 januari 2000. In de overwegingen wordt voorts gewezen op de tijdelijke aard van het besluit „in afwachting van het tot stand brengen van een communautaire regeling van de binnenvaartmarkt". Aangezien de Commissie bij de Raad reeds een formeel voorstel terzake heeft ingediend, vraagt de Commissie de Belgische overheid het ontwerp-besluit als volgt aan te vullen :

„Artikel 7

Dit besluit treedt in werking op..... en houdt op van kracht te zijn op 1 januari 2000 *of op een vroegere, bij ministerieel besluit vast te stellen, datum wanneer zulks door een wetgevend besluit van de Europese Unie zou worden vereist.".*

5. Over het ontwerp-besluit tot vaststelling van voorwaarden waaronder de schepen die gebruikt worden voor het vervoer van eigen goederen, vrijgesteld zijn van de tussenkomst van de Dienst voor regeling der binnenvaart, zijn er wat betreft de Gemeenschapswetgeving geen bijzondere opmerkingen te maken. In het ontwerp-besluit wordt namelijk het beginsel gehuldigd dat de Dienst niet tussenkomt bij de bevrachting, op voorwaarde dat het schip beschikt over een certificaat van vervoer voor eigen rekening, uit te reiken door de overheid op basis van criteria die het mogelijk maken vervoer voor eigen rekening te onderscheiden van vervoer voor derden.

6. Rekening houdend met de bovengenoemde elementen en voorwaarden acht de Commissie deze drie ontwerp-besluiten niet onverenigbaar met het algemene vervoerbeleid.

7. De Commissie stelt de overige Lid-Staten in kennis van dit advies.

Gedaan te Brussel, 30 november 1995.

Voor de Commissie

Neil KINNOCK

Lid van de Commissie